

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Oplag: 19.800

Nr. 8

20. juni

74. årg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1953

-og Regnen kommer...

naar og hvor
De ønsker det
fra

DMI

VANDINGSANLÆG
-omgaaende Levering
-forlang Brochure,

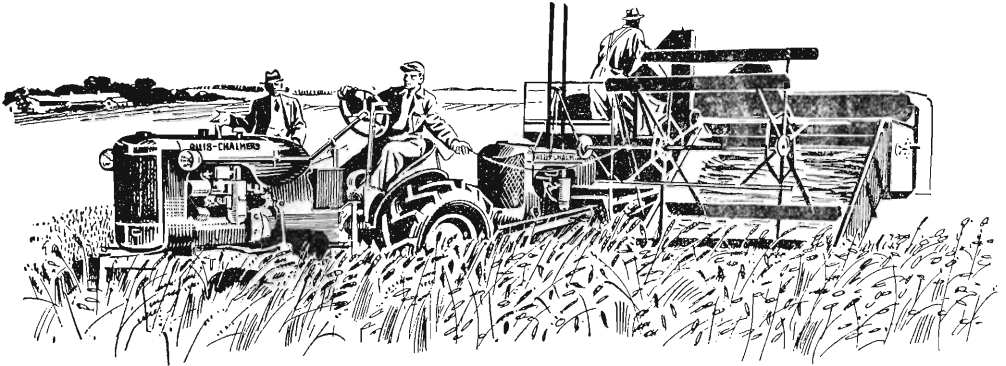
DANSK VANDINGS INDUSTRI
PROJEKTERING . FABRIKATION
INGENIØR HOLGER ANDERSEN
SNOGHØJ FREDERICIA . TELEFON ERRITSØ 125

28 32

300.000 landmænd verden over har valgt

ALLIS-CHALMERS

All Crop 60

- nu kan DE få den helt ideelle mejetærsker!

For landmænd herhjemme, ligesom overalt i verden, melder ønsket sig mere og mere om en *mindre, billigere og bedre* mejetærsker på vore marker. Den er her nu! ALLIS CHALMERS ALL CROP 60 forener netop disse egenskaber. ALL CROP 60 klarer alle opgaver hurtigere og lettere og sikrer Dem langt mere økonomisk drift. Tal allerede i dag med nærmeste forhandler

**Kun ALLIS CHALMERS ALL CROP 60
giver Dem disse vigtige fordele:**

1. Skarp og ren afskæring samt jævn ilægning af kornet.
2. Grundig aftærskning af kerner fra avner og halm.
3. Fuldstændig renrystning af kerner fra halmen.
4. Fuldstændig rensning og sortering af kerner fra avner og emter.
5. Større soldareal — patenteret vindkontrol.

Skærebredden alene er ingen målestok for en mejetærskers kapacitet eller evne til at udføre et godt stykke arbejde. For at kunne arbejde tilfredsstillende i marken må den udføre disse 5 punkter lige godt. Dette er grunden til, at dygtige landmænd overalt er blevet overbevist om, at ALL CROP 60 kan distancere alle andre under vanskelige såvel som under gode afgrøde- og markforhold.

Der er to gratis serviceeftersyn på All Crop 60. Alt i reservedele og tilbehør leveres omgående. Tal straks med Deres forhandler og forlang specialbrochure.

Pris komplet med motor kr. **16.965.-**
Pris komplet uden motor..... kr. **13.775.-**

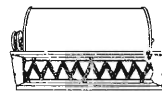
Generalrepræsentant:

ICI A S

Glostrup - Telefon Glostrup *1900

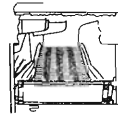

Patenteret vindkontrol:

Savtakkede over- og underventiler kontrollerer den rigtige mængde luft til soldene, let indstillelig.

Halmrystere af overstørrelse:

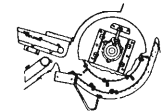
Det adskillende område i rysterne svarer i størrelse til de fleste 10" mejetærskere, et enkelt og effektivt system.

Cylinderhastigheden:

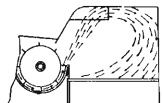
Justeres ved et enkelt greb, mens maskinen er i gang, hvorved langt bedre resultat opnås.

Gummi på slagler og bro:

Bedre aftærskning uden at kernen beskadiges — slår mindre væde ud af det grønne strå — derfor mindre fugtighed i kernerne.

Undgå kerner i strået:

En kraftig luftstrøm går fra cylinderen med strå og kerner over på rysteren og skiller kerner og strå — derfor mindre spild.

Cylinder i fuld bredde:

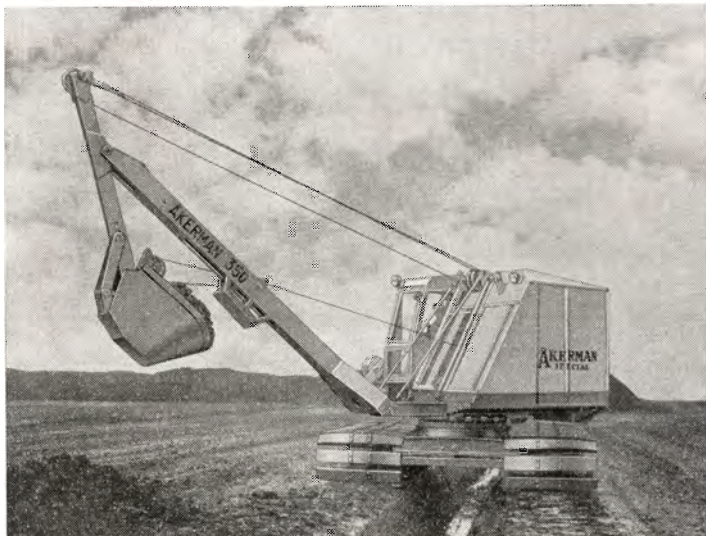
En fod cylinder for hver fod kniv — hurtigere tærskning med mindre kraftforbrug.

ÅKERMAN 350

»special«

for

GRØFTER
DRÆNING
LANDVINDING

Den danske gravemaskine

A/s Aarhus Staalskibsværft

Tlf. 22644

Telgr.: Shipyard

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:

Nordjyllands
Kulkompani
Nørresundby
Telf. 4227 . 4228

Fabrik: Kaas
Telf. Kaas 11

Frøavlscenret

HUNSBALLE

Holstebro - Tlf. 533
Frøavl og frøhandel

A. Philipsen & Co

Sct. Mathiasgade 58 . Viborg
Elektriske anlæg
Vandværksanlæg
Telefon 173 og 174

Brug **RANDERS
REB**

Nivaagaard Teglværk

Nivaa telefon nr. 9

DRÆNRØR . MURSTEN . TAGSTEN

FRØKONTORET

(for undersøgt markfrø)
— Grundlagt 1887 —

KOLDING
Telefon 43

Mejeriernes og Landbrugets ULYKKESFORSIKRING

Telefon Minerva 350
Gensidigt selskab

Ansvarsforsikring

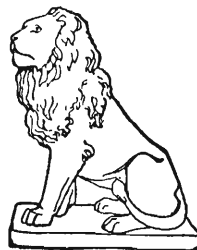
Vester Fariniegade 19
København V.

Automobilforsikring

Løve Garn

Aktieselskabet Holger Petersen

Købmagergade . København K.

**Når det gælder
insektbekæmpelse
i mark og have
- er midlet:**

ORIGINAL
DDT **Veigy** DDT

Gesarol

Den erfarne landmand og frugtavlser foretrækker Gesarol-pudder og Gesarol-sprøjttemiddel, fordi:

- ★ Gesarol virker længe
- ★ Gesarol er ufarlig for mennesker og husdyr
- ★ Gesarol er ubegrænset holdbar

Kemisk Værk Køge A/S, råder over et moderne fabriksanlæg, der i forbindelse med rationelt forskningsarbejde sikrer forbrugeren en vare af højeste kvalitet.

Forlang derfor altid et KVK-produkt.

et

produkt KEMISK VÆRK KØGE A/S . KØBENHAVN K.

JORDLOPPE

GLIMMER-BØSSE

HINDBÆR-SNUDEBILLE

og en lang række skadedyr bekæmpes bedst med Gesarol. — Tilbagevis efterligninger.

Tårnsilosten
Drænrør
Baumadæk
Tagsten
Mursten

KÄHLERS Teglværk
Korsør

**Herning Hede-
& Discontobank**

10—12¹/₂, 2¹/₂—5
Telefon 5 . 273 . 720

*Hulkjærhus
Planteskole*

RØDKJÆRSBRO
Telefon Ans 25

*Planter til skove,
læhegn og haver*

Brostrøms
Planteskole

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle planter for
HAVE, MARK og SKOV
Hårdføre og veldrevne arter
for ethvert formål

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

Hedeselskabets

Tidsskrift

Nr. 8

20. juni 1953

74. årg.

Tidsskriftet udgår ca. 16 gange årligt og sendes uden vederlag til selskabets medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets hovedkontor, Viborg. Annoncepris 50 øre pr. mm. Oplag 19.800 eksemplarer. Medlemsbidraget er enten årlig mindst 5 kr. eller en gang for alle mindst 100 kr.

Indhold: Kaliumtallet. — De samvirkende Plantningsforeningers årsmøde i Sønderborg. — Den nye landvindingslov. — I få ord.

Kaliumtallet

(Ombytteligt kalium i jorden)

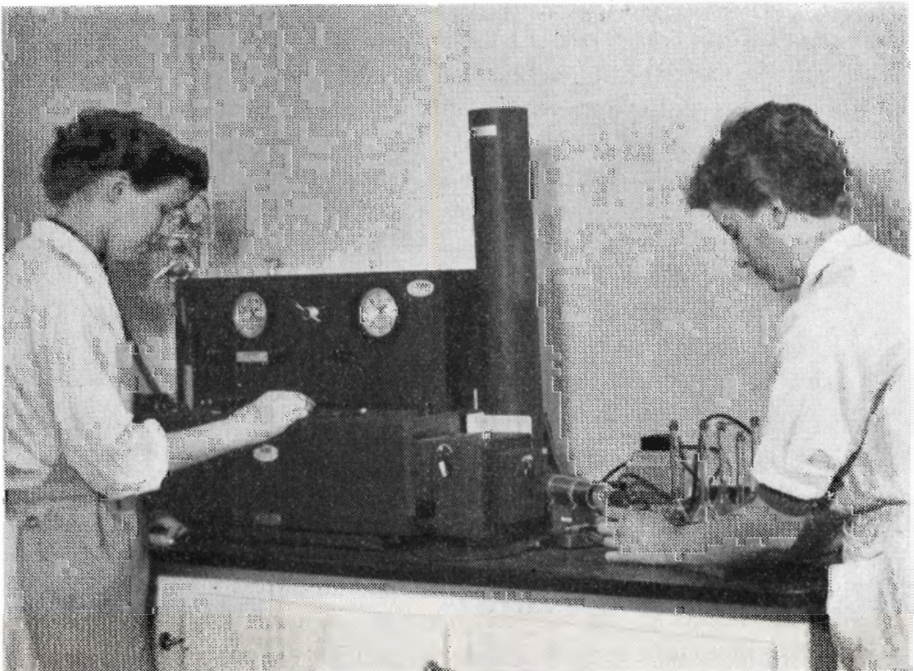
Af laboratorieforstander, civilingeniør *Th. Mogensen.*

En bestemmelse af jordens indhold af ombytteligt kalium er her i Danmark i de sidste 20 år blevet foretaget efter en metode, der er udarbejdet på Statens Planteavls Laboratorium af afdøde professor P. Damsgaard-Sørensen. Analyseresultatet, der benævnes kaliumtallet, T_K , tjener til vejledning ved gødskning med kaligødning i landbruget, havebruget og i de senere år også i skovbruget. Metoden er ret besværlig og tillige behæftet med en vis usikkerhed. Dertil kommer, at den er ret kostbar i sin udførelse, dels fordi kemikalierne er kostbare, dels fordi den kræver megen omhu og tid, og endelig fordi der af hver jordprøve må udføres 2 fuldstændige analyser for at jordens kaliumtal kan beregnes. Der har derfor også på flere af landets laboratorier været arbejdet på at finde en lettere og hurtigere metode, og disse undersøgelser er navnlig i de sidste par år blevet kronet med held, efter at de såkaldte flammespektrofotometre er taget i anvendelse. I *Tidsskrift for Landøkonomi*, april 1953, hæfte 4, har docent ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, dr. H. C. Aslyng gjort rede for en metode, der under hans ledelse er udarbejdet på højskolens hydrotekniske laboratorium. Ved undersøgelserne er anvendt et Beckmann-flammespektrofotometer fra U. S. A., model DU 9200.

Til jordekstraktionen kan ikke som hidtil anvendes en kogsaltopløsning, da natrium — i den anvendte koncentration — påvirker flammen så stærkt, at kaliumlinien ikke kan måles og iøvrigt også volder andre vanskeligheder. Dr. Aslyng har anvendt en 1.0 n. ammoniumacetat-opløsning ved behandlingen af jorden for ekstrahering af dens indhold af ombyttelige kaliumioner og konstaterede, at ammoniumacetat-opløsningen ikke påvirkede flammen i betydende

grad og ikke forvoldte vanskeligheder, ligesom udtrækkets indhold af natrium- og magnesiumioner ikke virkede forstyrrende på kaliumbestemmelsen. Derimod kunne calcium i stort overskud i forhold til kalium volde nogle vanskeligheder, hvilke dog blev overvundet ved at give kalium-standardopløsningen en passende calciumkoncentration svarende til den i jordbunden normalt forekommende.

Dr. Aslyng ryster 10 g tørret og sigtet jord med 50 ml af en 1.0 n. ammoniumacetat-opløsning med et pH på ca. 7.0, og opslemningen henstår natten over, forinden filtrering finder sted. Kalium bestemmes derefter direkte på filtratet, eventuelt efter kendt fortynding af dette (med ammoniumacetat-opløsning). Ud fra det tal, der aflæses på flammespektrofotometret, findes jordens kaliumtal direkte på en standardkurve eller af en tabel, baseret på målinger af standardopløsninger med kendt kaliumindhold. Det viste sig, at standardopløsningerne i reglen gav samme kurve fra dag til dag. Der blev dog altid kontrolleret før og efter måling af ubekendte prøver, men alligevel kan kalium-analyserne udføres meget hurtigt og kræver kun een bestemmelse for hver prøve i modsætning til Damsgaard-Sørensen's tilskudsmetode, med hvilken den i en række tilfælde er sammenlignet. I betragtning af prøveudtagningsfejlene og den nøjagtighed, hvormed resultaterne efter Damsgaard-Sørensen's

Arbejde med Beckmanns flammefotometer i hedeselskabets laboratorium.

metode kan reproduceres, må det siges, at der er tilfredsstillende overensstemmelse mellem de to metoder.

Ved *hedeselskabets laboratorium* har vi i de sidste par måneder på lignende måde udført sammenlignende undersøgelser mellem Damsgaard-Sørensen's tilskudsmetode og flammefotometriske kaliumbestemmelser i jorder, udtrukket med 1 n. ammoniumacetatopløsning (pH = ca. 7.0). Det drejer sig om 700—800 prøver, og vi har i det store og hele fundet tilfredsstillende overensstemmelse (se nedenstående uddrag af analyserne).

Sammenligning mellem Damsgaard-Sørensen's metode (D. S. m.) og flammefotometriske bestemmelser i ammoniumacetat-udtræk (Foto-acetat-m.).

Prøve nr.	Jordart	D.S.m.	Foto-acetat-m.	Prøve nr.	Jordart	D.S.m.	Foto-acetat-m.
8844/ 1	sand	5.1	5.0	8913/11	lerbl. sandm.	7.6	5.9
2	—	5.4	5.5	12	—	4.9	5.0
3	—	5.4	5.1	13	—	6.2	5.9
4	—	5.0	6.1	14	—	8.2	7.6
5	—	5.8	4.3	15	—	4.2	3.6
8914/ 1	lerbl. sandm.	5.7	6.8	9059/ 5	lermuld	15.4	16.1
4	—	3.4	3.5	9070/885	—	18.5	22.9
7	—	3.3	3.5	886	—	15.6	18.8
13	—	2.2	2.3	9011/VII	—	6.2	6.3
16	—	2.3	2.9	VIII	—	6.5	8.6
19	—	1.7	2.2	18	—	4.9	4.5
23	—	4.5	6.0	19	—	7.4	5.7
24	—	4.5	5.5	20	—	4.8	4.1
31	—	5.0	5.7	21	—	6.3	5.1
8913/ 1	—	11.6	11.5	22	—	4.5	4.1
2	—	14.7	14.5	23	—	5.7	4.6
3	—	12.7	13.9	24	—	4.1	4.7
4	—	10.6	12.6	25	—	3.5	4.6
5	—	6.7	8.0	27	humusbl. lm.	11.8	16.1
6	—	8.8	9.2	28	—	14.4	11.2
7	—	7.1	6.3	9247/a1	humus	3.9	3.4
8	—	8.4	8.3	a2	(højmose-	5.1	4.6
9	—	6.5	6.7	a3	tørvejord)	3.9	3.0
10	—	10.8	9.5	a4	—	2.9	2.6

Vi anvender samme spektrofotometer model (Beckmann's DU model) som dr. Aslyng, men et noget andet flammeagregat, hvor temperaturen i flammen er relativ lav, idet der arbejdes med atmosfærisk luft og almindelig flaskegas. Forstøvningen foregår ikke direkte i flammen, men i et opvarmet forstøvningskammer. Opstillingen fremgår af foranstående billede.

Det er lykkedes os at indarbejde apparaturet, så det udmærket kan bruges til masseanalyser, idet der let kan udføres 40—50 kaliumbestemmelser i timen (indbefattet de nødvendige kontrolbestemmelser), når standardvædske og filtrater er parate.

Der er naturligvis fejlkilder her som ved andre metoder, og de er både af kemisk og fysisk art, f. eks. kan natrium-, calcium- og

andre salte influere på målingerne, når disse salte er tilstede i større koncentrationer i jordekstrakten. Ligeledes kan der opstå fejl ved at jordekstraktens viskositet, vægtfylde og overfladespænding varierer, men dels kan disse fejlkilder elimineres*), dels er det vor erfaring, at de unøjagtigheder, der kan hidrøre fra de nævnte fejlkilder, ved langt de fleste jordtyper ikke har praktisk betydning og iøvrigt er mindre end de unøjagtigheder, der forekommer under anvendelse af tilskudsmetoden. Bestemmelse af ombyttelig kalium i jorden ved hjælp af flammefotometriske målinger i ammoniumacetat-udtræk har da også vundet indpas ved mange laboratorier i udlandet, og er herhjemme bl. a. taget i anvendelse ved gartnerens laboratorier i København og Aagaard. Det er sikkert rigtigt, som dr. Aslyng anfører, at metoden giver mulighed for i fremtiden at udføre kaliumanalyser med større sikkerhed og tillige hurtigere og billigere end hidtil.

De samvirkende Plantningsforeningers årsmøde i Sønderborg

*Landboorganisationerne og deres konsulenter
må med i arbejdet*

De samvirkende Plantningsforeninger har i en lang årrække kunnet glæde sig over den store tilslutning, der altid er til årsmøderne. Således kunne formanden fhv. folketingsmand *Laust Nørskov* også i år se ud over en stor forsamling, da han den 22. maj bød plantningsforeningernes repræsentanter velkommen til Sønderborg.

Formanden rettede en særlig velkomst til foreningens æresmedlem, direktør C. E. Flensborg og takkede ham, fordi han havde gjort den lange rejse for at være sammen med plantningsfolkene. Ligeledes takkede formanden de officielle gæster for deres nærværelse og udtalte håbet om et godt årsmøde til gavn og fremgang for plantningssagen.

Siden sidste årsmøde er følgende plantningsmænd gået bort: fhv. amsrådsmedlem *Jens Hørlick*, Skodborg, formanden for Visherreds plantningsforening, hjuler *Andreas Thielsen*, Holbøl, formanden for Varde plantningsforening, fhv. gårdejer *Mads N. Jessen*, Varde, og havebrugskonsulent *Leo Pedersen*, Viborg. Formanden ud-

*) Se bl. a. *Emil Ryssing*: Studier over den flammefotometriske metodes fejlkilder m. v., Kbh. 1952, og *Helge Bergh*: Determination of macro- and micronutrients o. s. v., Oslo 1952, der begge beskriver anvendelse af »internal standard« metode, samt *M. Fieldes* m. fl., Soil Science, volume 72, 1951.

talte smukke og oprigtige mindeord om disse mænd og udtalte et »ære være deres minde«.

I sin beretning omtalte formanden det vellykkede 50-års jubilæumsmøde i Herning i fjor. Plantningsforeningerne havde fået en særdeles smuk omtale i pressen, ikke mindst for det smukke jubilæumsskrift. Takket være de enkelte foreningers gode bidrag til jubilæumsfonden blev den økonomiske side af sagen klaret på en udmærket måde. Af jubilæumsskriftet har vi endnu et mindre oplag, som vi gerne vil have afsat. Prisen er 2 kr. pr. stk. frit tilsendt til plantningsforeningerne. Bestillinger kan indsendes til fuldmægtig *Kaj Andersen*, hedeselskabets hovedkontor, Viborg.

Selvom der efter formandens opfattelse arbejdes godt indenfor plantningsforeningerne, opfordrede han dog til stadig at agitere for plantningssagen. Således blev vi sidst i marts måned belært om, hvor nødvendigt et grundforbedringsarbejde læplantning er for det danske landbrug. Endnu henligger der også mange steder skrænter og ubenyttede arealer, som udmærket kan beplantes og give et udbytte til sin ejermand og tillige danne skærm for de omliggende marker og virke forskønnende på egnen og gøre den lunere og hyggeligere. Plantningsforeningernes arbejdsmark er stadig meget omfattende.

Efter at have rettet en tak til bevillingsmyndighederne, hedeselskabet og forskellige andre for samarbejde og hjælp henvendte formanden nogle hjertelige ord til sønderjyderne og hyldede dem bl. a. for det gode arbejde, der siden genforeningen også på plantningssagens område er udført i Sønderjylland.

Formandens beretning blev hilst med et hjerteligt og kraftigt bifald.

Skovrider *Steenstrup* indledede sin beretning med at takke Laust Nørskov for hans begejstrede og inciterende beretning og udtrykte derefter sin tilfredshed med, at to af deltagerne i årsmødet, nemlig forstander *Hakon Sørensen*, Hornum, og gårdejer *Niels Petersen*, Opsund, havde ønsket at indlede diskussion om forskellige emner.

Den faglige beretning

Med hensyn til plantningsforeningernes virksomhed i det forløbne år oplyste skovrider *Steenstrup*, at der af en samlet bevilling på 775 000 kr. er anvendt følgende beløb:

Tilskud til indkøb af planter gennem plantningsforeningerne	322 357 kr.
Gennem læplantningsslagene..	305 417 »
Ekstraordinært tilskud til de sønderjydske landsdele	17 886 »
Til særlige formål i plantningsforeningerne..	40 781 »
Til jordarbejder i forbindelse med læplantninger..	28 524 »
Til administrationsudgifter	45 000 »

Ialt . . . 759 965 kr.

Der er i ordinært tilskud ydet plantningsforeningerne 40 % af de indkøbte planters værdi, heraf 35 % til planteindkøb og 5 % til særlige formål.

Der er udleveret ialt 14,7 mill. nåletræplanter og 5,0 mill. løvtræer eller ialt 19,7 mill. planter til en samlet pris af 1 492 752 kr., hvilket vil sige, at der er anvendt lidt færre planter end sidste år.

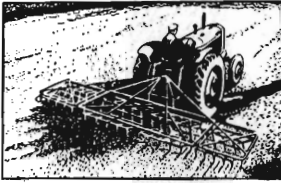
Efter nogle bemærkninger om planteforbruget i de enkelte foreninger, udtalte skovrider Steenstrup anerkendende ord om det i Sønderjylland udførte arbejde og nævnte, at man med de nye hegn, der nu var på vej, måtte sige, at læplantningen i de sønderjydske landsdele var bragt fuldt på højde med forholdene i den øvrige del af landet. Taleren nævnte, at der ved den årlige forhandling mellem De samvirkende Plantningsforeninger og Dansk Planteskoleejerforening var truffet aftaler om priser for de forskellige plantesorter med det resultat, at der for enkelte træarter, som f. eks. seljerøn og hvidgran, i realiteten var blevet fastsat for høje priser, således at plantningsforeningerne måske var kommet til at betale mere for de pågældende planter, end tilfældet ville have været, hvis der ingen prisaftale var truffet. Ønsker plantningsforeningerne til trods for de ulemper, der kan være knyttet dertil, at der fortsat skal træffes prisaftaler med planteskoleejerforeningen?

I årets løb er de af professor *Nøkkentved* og direktør *Flensborg* i sin tid iværksatte lævirkningsundersøgelser blevet videreført af civilingeniør *Martin Jensen* med det resultat, at Martin Jensen i nær fremtid formentlig vil komme til at forsvare et arbejde om lævirkning for den tekniske doktorgrad. Iøvrigt har hele dette undersøgelsesarbejde, og ikke mindst civilingeniør Martin Jensens kontakter med udenlandske videnskabsmænd bevirket, at der overalt i verden er betydelig interesse for de danske lævirkningsundersøgelser og den praktiske lævirkning her i landet.

I Thy har dyrlæge *Toft* ydet læplantningsarbejdet en meget værdifuld støtte, idet han har påtaget sig at betale den del af udgiften ved gennemførelse af læplantningen i de kollektive læplantningslaug, som interessenterne ikke får betalt af offentlige tilskud. Samtidig har *Handels- og landbrugsbanken* i Thisted på forskellig måde vist sin interesse for læplantningsarbejderne, således at man må sige, at det meget vindomsuste Thy i øjeblikket er godt hjulpet i henseende til læplantningsarbejdets tilrettelæggelse.

Der hersker gennemgående enighed om, at læplantning er et arbejde af stor betydning for landbruget, først og fremmest på den lette eller måske snarere på den tørre jord, men iøvrigt for landbruget som helhed. Det kan imidlertid ikke nægtes, at man selv fra landbrugskredse ofte har ladet skinne igennem, at læplantning ikke var noget egentlig landbrugsfagligt spørgsmål. Det var vel nok interessant, af en vis nytte og af en vis æstetisk værdi, men det var et spørgsmål, som måtte løses af forstmænd og havebrugsfolk, helst med en særlig lyrisk og idealistisk indstilling, og ikke af realistisk indstillede og af vigtige spørgsmål optagne landbrugsorganisationer.

Vi må bort fra denne indstilling, og der er da også tegn på, at vi er på rette vej; mange yngre planteavlskonsulenter er virkelig interesserede i læplantning, og det er den vej, vi skal. Skal vi holde liv i plantningsforeningerne, må vi have landbo- og husmandsforeningernes folk med i de lokale plantningsforeningers bestyrelser. — Vi skal have landbohøjskolen og landbrugsskolerne til at tage læplantningsproblemet op til behandling

Harvning. 50 tønder daglig med hydraulisk ophængt zig-zag harve

Tromling. 5 gear sikrer passende hastighed ved alle arbejder.

Pløjning. Alle kontrolhåndtag er anbragt bekvemt for føreren.

Bring driftsomkostningerne „ned på jorden“

— den har alt og udfører alt!

Nuffield Universal traktoren — traktoren fra MORRIS — har med sin 45 HK's motor et overskud af kraft, selv under hårdt arbejde, og uanset vejret. Det er en universal helårsarbejder, altid villig og med et usædvanlig lavt

brændstofforbrug både under hårdt og let arbejde. Maskiner og redskaber til ethvert formål kan leveres sammen med traktoren, der iøvrigt vil kunne benyttes sammen med de maskiner og redskaber, De muligvis allerede har anskaffet.

NY GRUNDPRIIS Kr. 11.575

NUFFIELD
UNIVERSAL

T R A K T O R

Forhandlere og service-stationer over hele landet

DANSK OVERSØISK MOTOR INDUSTRI A/S, GLOSTRUP

16c

Midtjydske Teglværkers Salgskontor S. m. b. A.

TELEFON SKIVE 1030

Alle størrelser i drænrør leveres

TELEFON VIBORG 1330

Randers

MØRTELVÆRK OG
BETONRØRSFABRIK

v| Marius Ødum
Kristrup pr. Randers
Tlf. 400 Randers fri not.

Kun \triangle mærkede varer føres
Største lager
Bedste kvaliteter
Forlang tilbud

Kjellerup Betonvarefabrik

ved I. T. Birk .: Telefon 45 Kjellerup
Efter kl. 17: Rødkjærsbro telefon 14
FØRER KUN \triangle MÆRKEDE VARER
Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres
FORLANG TILBUD

Petersværk Betonvare-Industri

Nørresundby . Telf. 1055 (2 lin.)

Alt i betonvarer efter D. S. 400
Renseanlægget »Ringtanken« (Dansk patent nr. 59820)

Røde drænrør
indtil 16" diameter

A/S Hvorslev Teglværk
pr. Ulstrup - Telefon 67 Ulstrup

**Krogsgades
Cementstøberi**

v| J. C. Halvorsen & sønner
Kontor:
Dannebrogsgade 22, Aarhus
Telefon 5019 . 5020
Ny fabrik i Vejlbj
Tlf. Riisskov 9319
Alt i betonvarer D. S. 400

Aarhus Privatbank

Stiftet 1871
Aarhus: Hovedkontor
København: Nygade 1
Aktiekapital og Reserver
andrer ialt ca. Kr. 23.100.000,—

RØDE DRÆNRØR
føres altid på lager fra 2" til 8" - Tilbud til tjeneste
A/S GAMMELGAARD TEGLVÆRK
Telefon 187 . Skive

Bjerringbro

Cementvarefabrik

ved Th. Petersen
Telf. 111 Bjerringbro

ALLE
 \triangle MÆRKEDE RØR
Imprægnerede
og uimprægnerede

Stort lager
Altid leveringsdygtig

**Stenvad
Cementstøberi**

Telf. 6 Stenvad
Arnold Westmark

Alle \triangle mærkede rør føres
Altid leveringsdygtig

Skive Cementstøberi

KNUD ØSTERGAARD
Telefon 921

Normrør
med garantimærket \triangle
Imprægnering
Brøndrør

Sydvestjydske Teglværkers Salgskontor

Telefon 58

Ølgod

Telefon 59

SPRIT
til teknisk Anvendelse.

i deres undervisningsplan. Selve det, at spørgsmålet ikke bliver omtalt af disse institutioner betyder i virkeligheden, at man ikke betragter læplantning som et landbrugsfagligt spørgsmål af større betydning.

Det forekommer os, at vi har bitre erfaringer nok bag os, vi har grundige forsøg i marken, vi har en teoretisk viden baseret på grundige undersøgelser, hvoraf det med sikkerhed fremgår, hvilket betydeligt spørgsmål det er, vi går i brechen for. — Vi bør nu kunne feje den sidste tvivl bort — den tvivl —, der trods alt endnu er til stede. Kan vi ikke det for alvor, kan vi heller ikke holde liv i plantningsforeningerne i det lange løb. Hvis læplantning ikke er et spørgsmål af landbrugsfaglig betydning, så er det i det hele taget et spørgsmål uden større betydning, men det tror vi, der er samlet her i dag, trods alt ikke er tilfældet.

Sølvbægrene

Årets sølvbægermodtagere blev derefter kaldt op til talerstolen, hvor formanden holdt en smuk tale for dem og takkede dem for det fortjenstfulde arbejde, de har udført og for deres gode eksempel. Bægrene tildeltes sognerådsformand, gårdejer *Anton Sørensen*, Volstrup, Sæby, den næsten 90-årige gårdejer *Jens L. Møller*, Vorvadsbro, Skanderborg, bestyrer *Axel Bentholt*, Grøngaard, Jejsing, husmand *J. P. Lauridsen*, V. Tim. Sidstnævnte havde dog ikke kunnet give møde, hvorfor bægrene blev sendt med en repræsentant for Ringkøbing plantningsforening til overrækkelse den følgende dag ved en festlighed i J. P. Lauridsens hjem i anledning af hans 70-års fødselsdag. Der blev samtidig givet meddelelse om, at gårdejer *Harald Bertelsen*, Bakkegaard, Melholt i Vendsyssel, ville få tildelt administrator *Johannes Krøiers* mindelegat.

Valg

Til bestyrelsen genvalgtes formanden *Laust Nørskov* med akklamation, og som revisorer genvalgtes *Anders Nielsen*, Silkeborg, og *N. Nielsen*, Hald Ege.

Forhandling

Fhv. forstander *Hakon Sørensen*, Hornum, indledede en forhandling om *landmændene og læplantningsspørgsmålet*.

Efter hans opfattelse var det som om, der i de senere år havde været meget få indlæg på årsmøderne efter de aflagte beretninger. Det kunne tyde på, at hverken plantningsforeningernes folk eller hedeselskabets forstlige tjenestemænd havde noget på hjerte.

Efter talerens opfattelse består der stadig mange problemer. Selv om der mange steder i Jylland er udført et fortrinligt læplantningsarbejde, ligger der dødvande over dette arbejde. Der mangler kontakt mellem landmændene og plantningsforeningerne. Der må

plantens endnu mere, således at de store brede flader, hvor vinden har fri fart hen over agrene, kan blive beskyttet. Det kniber også med renholdelse af de bestående hegn. Landmændene forstår ikke alle, at de store afgrødeudbytter først nås, når også læplantningen er i orden. Hvorfor møder landbrugets vejledere ikke op ved plantningsforeningernes årsmøder eller deltager i plantningsforeningernes arbejde? Det var også talerens indtryk, at man ikke indenfor hedeselskabets plantningsafdeling havde været alt for villige til at samarbejde med landbrugets vejledere om plantningsarbejdet. Kontakten mellem skovriderne og de enkelte landmænd mangler, og plantningsforeningernes bestyrelser har tit nøjedes med at være plantebestillingsmodtagere. Når Danmarks befolkning vokser, samtidig med at vort landbrugsareal indskrænkes ved anlæg af veje, boliger og militære anlæg, da er der anledning til at søge mulighed for et øget udbytte på vore marker. Det sker heldigvis ved ny landvinding og ved anvendelse af øgede gødningsmængder, men en skønne dag får vi hårdt brug for at tage den klimaforbedring, der hedder læplantning, i brug. Jeg har i »Jydsk Landbrug« foreslået, at vi får læplantningsspørgsmålet grundigt undersøgt ved at udføre læplantningsforsøg, der ikke som tidligere forsøg nøjes med at bestemme læets direkte virkning på udbyttet, men som især skal gå ud på at undersøge, om der ikke med fordel kan omsættes betydelig større mængder gødning bag gode læhegn end på åben mark.

Steenstrup takkede Hakon Sørensen, fordi han havde taget ordet og givet udtryk for, hvad han havde på hjerte. Det er rigtigt, at der har været for få indlæg på møderne også fra hedeselskabets funktionærers side. Måske har vi for travlt, eller måske er vi for beskedne. Vi burde naturligvis udnytte dette møde, som byder os så god en lejlighed til at fremkomme med eventuelle udtalelser. Skovrider *Steenstrup* var på mange punkter enig med Hakon Sørensen, og det var hans ønske, at der på de steder, hvor det var påkrævet, måtte blive gjort, hvad der kan gøres, således at læplantningssagen fuldtud bliver den samfundsnyttige faktor, som den har krav på at være.

Korsbæk savnede forsøg vedrørende nytten af læplantning på de gode jorder. På de dårlige jorder byder det sig selv, hvad der skal gøres. Der bør sættes en foredragsvirksomhed igang for landmændene på de gode jorder.

Fromsejer omtalte det gode samarbejde, der i Sønderjylland består mellem plantningsforeningerne og landboorganisationerne, både landbo- og husmandsforeningerne.

Efter endnu en del indlæg i tilslutning til Hakon Sørensens udtalelser, som havde rejst en frugtbar diskussion, gav formanden ordet til:

Niels Petersen, Opsund, havde ønsket at udtale sig om muligheden for at ophæve fredskovspligten på mindre arealer, som er kommet til at ligge midt i opdyrket jord og som er egnet til opdyrkning. Efter talerens mening burde der, hvor forholdene taler derfor, være lettere adgang til at ophæve fredskovspligten på sådanne arealer, således at de kan indtages til landbrugsjord.

Steenstrup ville ikke mistænkes for at ville skade landbruget, men han var dog betænkelig ved at anbefale ophævelse af fredskovspligten på arealer, hvor ikke ganske særlige forhold taler derfor. Småplantningerne udgør sammen med læplantningerne et hele af uvurderlig betydning. Det kan ikke være motivering nok, at et beplantet areal står midt i et område, hvor der er mulighed for at rydde det til opdyrkning, man må se på betydningen for helheden. Hedselskabet modsætter sig ikke ubetinget ophævelse af fredskovspligt, men vi føler os dog også som skovenes beskytter.

Laust Nørskov takkede for alle de faldne udtalelser, som gav udtryk for en levende interesse for plantningssagen.

Efter at *Laust Nørskovs* og *Steenstrups* beretninger var blevet godkendt, afsluttedes årsmødet.

Om aftenen samledes de mange plantningsfolk på »Teater-Hotellet« til en festlig middagssammenkomst, og næste dag indledtes programmet med et besøg på museet i Sønderborg slot, hvorefter man tog ud på en strålende køretur rundt på Als, hvor guldregn og syrener overalt stod i fuldt flor. Efter et besøg i Nørreskoven, som blev forevist af kgl. skovrider *Wanscher*, fortsattes til Dybbøl, hvor pcstmester *Ræder* på en inspirerende måde forstod at levendegøre de historiske begivenheder, der knytter sig til dette minderige sted.

K. A.

Den nye landvindingslov

I medfør af den bemyndigelse, som er givet landbrugsministeren ved § 12 i lov nr. 108 af 31. marts 1953, bekendtgøres herved lov nr. 599 af 14. november 1940 med de tillæg og ændringer, som er en følge af førstnævnte lov samt af lov nr. 141 af 30. marts 1942, som

lov om landvinding

§ 1.

Til fremme af produktionen af korn og foder m. v. og til igangsættelse af formålstjenligt arbejde til imødegåelse af arbejdsløshed bemyndiges landbrugsministeren til efter anmodning af interesserede lodsejere og indstilling fra nedennævnte landvindingsudvalg, der vil have at forhandle med det stedlige grundforbedringsudvalg, at bestemme, at der foretages foranstaltninger til landvinding, afvanding og beskyttelse af lave arealer samt anlæg af de som følge af foranstaltningerne nødvendige forbindelsesveje. Ved

landvinding på søterritoriet, hvor lodsejerinteresserne må skønnes ubetydelige i forhold til sagens omfang, kan landbrugsministeren efter indstilling fra landvindingsudvalget bestemme, at foranstaltningerne foretages, selvom der ingen lodsejeranmodning foreligger. Staten har ejendomsret til alle ved tørlægningen udenfor havstokken opståede arealer. Landvindingsudvalget er berettiget til at tilkalde den efter udvalgets skøn i de enkelte sager fornødne sagskundskab. Såfremt der foretages landvinding på søterritoriet, skal udvalget med bistand af fiskerikyndige foretage en nærmere undersøgelse af, hvilken betydning der i det pågældende område må tillægges fiskeriinteresserne i forhold til landvindingsinteresserne. Til gennemførelse af landvindingsarbejder, hvis anlægsudgifter er anslået til at ville overstige 2 mill. kr., udkræves samtykke af folketingets finansudvalg.

Landvindingsudvalget nedsættes af landbrugsministeren og består af: 1 repræsentant for landbrugsministeriet som formand, 1 repræsentant for ministeriet for offentlige arbejder, 1 repræsentant for finansministeriet, 1 repræsentant for fiskeriministeriet og 1 repræsentant for arbejds- og socialministeriet, 1 repræsentant, indstillet af Dansk Ingeniørforening, hvilken repræsentant må være uden økonomisk interesse i de sager, der forelægges udvalget, 1 landbrugsteknisk repræsentant for Det danske Hedeselskab efter indstilling fra dette samt 2 landmænd. Medlemmerne udnævnes for 6 år ad gangen.

§ 2.

Af udgifterne ved de i § 1 omhandlede foranstaltninger udreder statskassen efter indstilling fra landvindingsudvalget indtil $\frac{2}{3}$.

Den resterende del af udgifterne udredes af de lodsejere, som af den i § 5 nævnte kommission skønnes at have nytte og interesse af udførelsen, dog aldrig med mere end værdien af de fordele, som ved arbejdets udførelse tilføres de interesserede ejendomme. Den herefter eventuelt resterende del af udgiften udredes af statskassen.

De enkelte lodsejeres bidrag fastsættes ved forlig eller kendelse af ovennævnte kommission under hensyn til den nytte, hver enkelt ejendom har af foranstaltningens udførelse.

Hvor landvindingsforanstaltninger foretages på søterritoriet, og lodsejerinteresserne i forhold til sagens omfang må skønnes at være ubetydelige, idet de indvundne arealer tilfalder staten, kan staten efter indstilling af landvindingsudvalget udrede samtlige udgifter, dog skal de lodsejere, som af nævnte kommission skønnes at have nytte af udførelsen, yde et bidrag, der fastsættes ved forlig eller kendelse af kommissionen under hensyn til den nytte, hver enkelt ejendom har af foranstaltningens gennemførelse.

§ 3.

For arealerne oprettes under vedkommende amtsråds tilsyn på foranledning af afvandingskommissionen vedtægter i overensstemmelse med nærværende lov og i lighed med de i vandløbslov nr. 214 af 11. april 1949 givne bestemmelser om pumpelag, jfr. dog § 9. Ligger arealerne i forskellige amtsråds kredse, kan landbrugsministeren henvise sagen til en afvandingskommission, der kan behandle sagen uanset kommunal eller klasse-mæssig inddeling. De tilgrænsende lave arealer, der nyder godt af anlægget, organiseres ligeledes og indtræder tillige med de indvundne og afvandede arealer under vedtægten i et landvindingslag.

§ 4.

De beløb, som lodsejerne skal udrede, ydes mod garanti af amtsfonden som lån af statskassen. De er afdragsfri og rentefri i 3 år, hvorefter der svares en årlig ydelse af 7,6 pct., hvoraf $4\frac{1}{2}$ pct. beregnes som rente, resten som afdrag. Ligger arealerne i flere amtsråds kredse, overtager hver amtsfond garantien for de bidrag, der pålægges de forbedrede arealer i vedkommende amtsråds kreds.

Hvis en væsentlig del eller hele værdien af de fordele, som ved arbejdets udførelse tilføres de interesserede ejendomme, kan udnyttes i løbet af en kortere årrække, f. eks. ved tørvegravning, kan landbrugsministeren be-

stemme, at den afdragsfri, rentefri periode for lånet nedsættes, og at lånet afdrages hurtigere.

Såfremt lån ikke anses for nødvendigt, kan landbrugsministeren kræve lodsejernes bidrag — beregnet efter overslagssummen — indbetalt inden arbejdets påbegyndelse.

Landbrugsministeren er derhos — efter forhandling med finansministeren — bemyndiget til, hvor et tidligere anlæg indgår som et led i et landvindingsarbejde eller er en nødvendig forudsætning for et sådant arbejdes gennemførelse, at inddrage den et sådant anlæg påhvilende gæld under de ved denne lov hjemlede tilskuds- og lånevilkår, dog således, at det beløb, der inddrages, ikke i forbindelse med tilskuddet til det nye anlæg kan overstige et beløb, svarende til 90 pct. af den samlede bekostning til dette.

§ 5.

Hvilke ejendomme, der skal deltage i omkostningerne ved udførelsen af de i § 1 anførte anlæg, jfr. herved § 2, og i hvilket forhold dette skal ske, samt om arealomskiftning bør finde sted, bestemmes endeligt af afvandskommissionen, jfr. grundforbedringslovens § 15. Arbejdet kan af landbrugsministeriet fremmes, uanset at kommissionens afgørelser efter denne paragraf og efter § 2 samt § 7 ikke endnu er truffet, idet det i § 1 ommeldte udvalg i sine indstillinger vil have at påse, at arbejdets indtjeningssevne som regel overstiger $\frac{1}{2}$ af bekostningen.

§ 6.

For så vidt bekostningen ved den årlige vedligeholdelse og drift af de fuldførte anlæg ikke kan udredes af de fra anlæggenes benyttelse flydende indtægter, påhviler den de samme ejendomme, som har deltaget i eller er omfattet af anlægget. Såfremt der ikke ved forhandling mellem de interesserede parter opnås enighed om fordelingen af udgifterne, fastsættes denne af den i § 5 nævnte kommission. De udgifter, som pålægges de enkelte ejendomme, udredes af ejeren. Er en ejendom bortforpagtet eller bortlejet, skal dog de beløb, der medgår til forrentning af optagne lån samt til dækning af vedligeholdelses- og driftsudgifter, refunderes ejeren af brugeren. De til afbetaling af lånene samt disses forrentning og til vedligeholdelse og drift skyldige beløb kan inddrives ved udpantning med samme fortrinsret som for kommunale skatter.

§ 7.

Enhver er pligtig at afgive de til udførelsen af anlæggene nødvendige grunde, stemmeværker o. lign., dog gives der derfor såvel som for anden skade og ulempe fuld erstatning, dog at denne, hvis arealet forbedres ved anlægget, fastsættes efter arealets værdi inden forbedringen. Erstatningens størrelse fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af den i § 5 ommeldte kommission, jfr. dog herved grundforbedringslovens § 15.

Enhver kan derhos tilpligtes at tåle, at de til udførelsen af anlæggene nødvendige materialer af græstørv, jord o. s. v. mod fuld erstatning tages fra eller føres over hans grund. I mangel af mindelig overenskomst afgør den fornævnte kommission, hvorvidt sådant materiale skal afgives og i bekræftende fald, hvor dette må tages, samt den erstatning, der skal gives, jfr. fornævnte lovs § 15.

Ved erstatningens beregning har kommissionen at gå frem efter de for afståelse af jord m. v. til jernbaner ved forordningen af 5. marts 1845 foreskrevne regler. Overensstemmende med forskrifterne i denne forordning bliver det at afgøre, hvilken del af erstatningen der, hvis jorden bruges af en anden end ejeren, skal tillægges brugeren.

§ 8.

Anlæggenes udførelse varetages af teknisk sagkyndige, antagne af landbrugsministeren, eventuelt efter forhandling med et udvalg eller en kreds af lodsejere, og udbetalinger sker gennem de sagkyndige i overensstemmelse med de af landvindingsudvalget godkendte planer, overslag og beregninger. Ledelsen af landvindingslaget (afvandsinteressentskabets) anliggender, særlig den fremtidige vedligeholdelse af anlægget, overdrages

til en bestyrelse, hvoraf 2 medlemmer vælges af vedkommende amtsråd og 3 medlemmer af landvindingslagets medlemmer.

Vedligeholdelsen af de i § 1 nævnte anlæg sker under kontrol af landbrugsministeren efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder; udgiften til kontrollen med vedligeholdelsen udredes på samme måde som til de arbejder, hvormed kontrollen føres.

Meningsuligheder mellem bestyrelsen, den ledende ingeniør og kontrollen afgøres af landbrugsministeren efter forhandling med finansministeren og ministeren for offentlige arbejder.

§ 9.

Anlæggenes vedligeholdelse og drift i overensstemmelse med de i henhold til nærværende lov udfærdigede vedtægter påhviler lodsejerne, repræsenteret ved landvindingslagets bestyrelse.

Det påhviler lagets bestyrelse snarest at tilstille vedkommende dommer bekræftet genpart af vedtægten med vedhæftet partsfordeling for de bidragspligtige ejendomme. Dommeren foranlediger denne tinglyst som hæftelse på ejendommene.

På hver ejendoms blad i tingbogen noteres som hæftelse, at der påhviler ejendommen bidrag såvel til anlægsudgift som til udgift til drift og vedligeholdelse af de i nærværende lov omhandlede anlæg, derunder også bidrag til tilbagebetaling og forrentning af lagets gæld til statskassen.

Skulle det ved tinglysningen vise sig, at en af de på partsfordelingen opførte ejendomme er blevet delt, uden at der ved fortegnelsens affattelse er blevet taget hensyn hertil, skal dommeren underrette den tilsynshavende kommunale bestyrelse herom. Bestyrelsen bestemmer herefter, hvilken del af udgifterne der skal falde på hver af de enkelte parceller, jfr. vandløbslovens § 99.

Om den fastsatte fordeling skal den tilsynshavende kommunale bestyrelse snarest underrette alle vedkommende.

Eventuelle ændringer i vedtægter og partsfordeling vil ligeledes være at tilstille dommeren til indførelse i tingbogen.

Når en bidragspligtig ejendom senere forandres ved udstykning el. lign., foretages bidragsfordelingen i overensstemmelse med reglerne i vandløbslovens § 99.

Landbrugsministeren kan dispensere fra kravet om vedtægt og om oprettelse af landvindingslag, når sådant ikke skønnes fornødent, f. eks. ved arbejder, der udføres for en enkelt eller ganske få lodsejere, og landbrugsministeren kan ved store arbejder udstede regulativer for afvandingen m. v.

§ 10.

Tinglysning og aflysning af bidragspligten samt af ændringer i denne og af gældsbreve m. m. kan ske uden afgift til det offentlige. Alle i forbindelse med landvindingen m. v. udstedte dokumenter er stempelfri.

Spørgsmål vedrørende omfanget af foranstående afgiftsfratagelser afgøres endeligt af finansministeren.

§ 11.

Opkrævning af de enkelte ejendommers bidrag, herunder bidrag til tilbagebetaling og forrentning af afvandingens gæld til statskassen, sker i overensstemmelse med reglerne i § 12 i lov nr. 53 af 10. april 1874 om diger og § 97 i vandløbslov nr. 214 af 11. april 1949.

I øvrigt kommer lovgivningen om diger og vandløb til anvendelse med de af denne lov følgende ændringer.

§ 12.

Overtrædelse af de i § 9 omhandlede regulativer og af bestemmelserne om anlæggenes benyttelse m. v. i vedtægten forfølges som politisager og straffes med bøder, for så vidt højere straf efter lovgivningen ikke er forskyldt.

Påtaleret tilkommer bestyrelsen, amtsråd, landbrugsministeriet eller ministeriet for offentlige arbejder. Bøderne tilfalder statskassen.

§ 13.

De fornødne midler til gennemførelse af foranstaltninger til de i denne lov omhandlede formål bevilges på de årlige finanslove.

Landbrugsministeriet, den 30. april 1953.

Jens Sønderup.

/C. T. T. Holbøll.

I få ord —

★
★
80 år

Direktør C. E. Flensborg, Viborg, hedeselskabets direktør indtil 1943, bliver den 24. juni 80 år. Hans mange venner ud over landet vil vide at gøre dagen til en festdag for ham.

*

Hedeselskabets forretningsførere

Hedeselskabets hidtidige forretningsfører for Gram distrikt, gårdejer Jes M. Jessen, Gram, har på grund af sygdom ønsket at fratræde. Dette store distrikt er herefter blevet delt i to dele, nemlig 1: Tiset, Kastrup og Endrupskov (Tiset distrikt), for hvilket gårdejer Peter Jessen, Tiset, Gram, har overtaget forretningsførerhvervet, 2: Gram, Vester Lindet og Skjoldager (Gram distrikt), for hvilket gårdejer Hans Holst, Vester Lindet, Gram, er blevet forretningsfører.

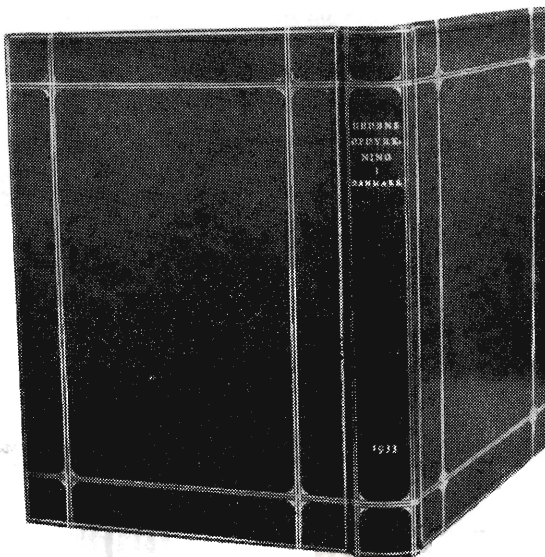
— Endvidere har gårdejer Søren Uth, Forballum, Døstrup S., overtaget forretningsførerhvervet for Mjolden distrikt i stedet for landmand Peder Hansen, Mjolden, der har ønsket at fratræde.

*

Under den nylig afsluttede store begivenhed, som »Skogsveckan« hvert år er i Sverige, idet der holdes møder, generalforsamlinger m. m. om alt, hvad der vedrører det svenske skovbrug, vakte en film om »Värdefull skog på vanskött mark« megen opmærksomhed. Manuskriptet var udarbejdet af länsjägmästare Otto Bundy, og viste, hvorledes man forholdsvis let kan genopbygge en ødelagt skov, blot man går rationelt til værks.

*

I audiens

Mandag den 1. juni var formanden for Kongenshus Mindepark, direktør *Niels Basse*, og formanden for hedeselskabets bestyrelse, kammerherre *Chr. Lüttichau* i audiens for at takke kongen for tilsagnet om at ville overvære mindeparkens åbning og for samtidig at overrække kongen det første eksemplar af »Hedens opdyrkning i Danmark«. Hosstående gengives det smukke værk, der var indbundet i dybblå marokkansk gededskind med guldbordure. Bindet var udført af bogbindersvend Evald Hansen, der er ansat i bogbinderfirmaet *J. Byskovs Efterf.*, Aarhus.

*

Siden 1950 er der bevilget over 70 000 000 kroner i Marshall-hjælp til det østrigske forstvæsen, deraf godt 500 000 kroner til forskning og næsten hele restbeløbet til indkøb af moderne vejbygningsmateriel, hvorved der er åbnet vej til hugst af hønved 228 000 ha rigt skovland. Fra dette område vil der årligt kunne skoves 690 000 m³ træ til en værdi af små 40 millioner kroner.

*

A/S Stilde plantage

har på en generalforsamling vedtaget at udbetale 20 % i udbytte og yderligere at henlægge 60 000 kr. til et dispositionsfond. Driftsregnskabet udviste et overskud på 73 750 kr. Status balancerede med 559 180 kr. Aktiekapitalen er 66 000 kr. Reserver og fonde udgør ialt ca. 400 000 kr. Til bestyrelsen genvalgte bankdirektør *Christiansen*, Brørup.

*

Fra hedeselskabets grundforbedringsvirksomhed

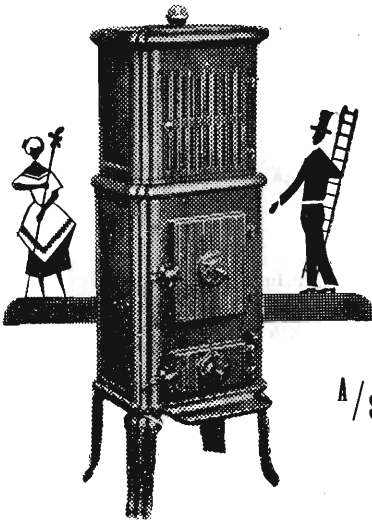
Fra distriktskontorerne under hedeselskabets mose- og engafdeling foreligger der en opgørelse over arbejdet i april måned 1953.

I månedens løb er der fuldført 440 dræningsarbejder med 1522 ha til en anslået udgift af 2 252 545 kr., 11 vandløbsreguleringer med 141 ha til 200 875 kr., 1 opdyrkningsarbejde med 5 ha til 3985 kr., 2 kalknings- og merglingsarbejder med 31 ha til 4280 kr. og 25 sager af forskellig art til 1200 kr., ialt 479 sager med ialt 1699 ha til 2 462 885 kr.

Ved samtlige distrikter er i samme måned færdigprojekteret og tilstillet rekvidenterne ialt 173 projekter omfattende 1347 ha til en anslået udgift på ialt 1 803 170 kr.

C. V. S. L.

Fyres De med **TØRV?**

Der findes RIBE-ovne til ethvert formål

Brændekaminer, tørvøvn, brændekomfurer etc.

— tal med en RIBE-forhandler — eller skriv efter brochure.

A/S **RIBE JERNSTØBERI**

Telefon Ribe 261

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid: 9—15
Telefon 1500 (5 linier)
Kontor i Karup

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telefon 1400 (3 lin.)

Sct. Mathiasgade 68
Kontortid: Kl. 9—15

Børnelammelses- og ulykkesforsikring

Den gensidige
Landbo-Sygeförening

Vesterbrogade 15
København V.
Telef. 6659 - 5974

Alt i cementvarer,

rør i alle gængse størrelser efter ingeniørf. normer.

Tjæreborg cementstøteri.

Hurtig levering.

Telefon 21.

Reel betjening.

Røde DRÆNRØR

fra 2"-12" haves
altid på lager
Forlang tilbud

»Sofienlund«

Teglværk
Telefon 10 Ulstrup

AKTIESELSKABET

SKARREHAGE MOLERVÆRK

Landbrugslotteriet

udlodder årligt
kr. 5.485.620

Største gevinst
2 gange årligt
kr. 80.000

FRÆSNING

af eng og mose udføres med Diesel-traktorer
til konkurrencedygtige priser.

Johs. Kirk, Svejstrup pr. Bjerregrav — Telefon Raasted 107

NB. Mangeårig fræsefører ved hedeselskabet, hvorfra fineste anbefaling foreligger

Traktorer - Landbrugsredskaber
Landbrugsvogne - Automobiler
Reserve dele - Tilbehør
Traktor-
Automobil-, og Maskinværksted

A. Philipsen Akts.

Tlf. 532

Vesterbrogade 7 - 9, Viborg

Tlf. 1064

ANVEND TØRVESTRØELSE VED DRÆNING . . .

På jorder med finsandet undergrund kan en tilsanding af drænrørene forebygges ved anbringelse af et lag tørvestrøelse (»hundekød«) omkring stødfugerne.

Spørg hedeselskabet

A/S Fiskbæk Briketfabrik

Herborg 12

Jydsk Skovfrø

Løndal pr. Addit - Tlf. Burgårde 6 u

Frøindsamling i godkendte og udvalgte bevoksninger
Alt frø leveres med angivelse af afstamning og spireevne
Klængning og opbevaring for skovdistrikter

Prisliste sendes på forlangende

RESENBRO

CEMENTSTØBERI

v/ ingeniør C. G. Madsen
Telefon 34

Prima betonrør efter dansk
ingeniørforenings normer

Mrk. \triangle i alle gangbare dimen-
sioner fra 10-60 cm såvel med
som uden mufte

HØJSLEV TEGLVÆRKER A/S

Prima, røde drænrør

i størrelse fra 2 til 15 tommer . Indhent tilbud Tlf. Højslev 3

HAMMERUM HERREDS

Spare- og Laanekasse

Herning - Telf. 10 . 314

Østergade 6

Kontortid: 10-12,30 og 14,30-17

Alle arter jordbrugskalk -

SKANDINAVISK KALK & KRIDT 1/3

Hasseris - Aalborg telefon 9253 - Alba 10650

Værket telefon Sdr. Tranders 110

PALUDANS PLANTESKOLE

- - - KLARSKOV - - -

130 tdr. land

Skovplanter, hæk- og
hegnplanter, allétrær

Forlang prisliste

TELEFON KLARSKOV NR. 9

Katalog sendes
gratis paa
Forlangende

Røde drænrør 2"-12"

● Fredenshøj Teglværk
Aabenraa . Telefon 2127

Sophus Berendsen A/S

V. Farimagsgade 41 . København V.

Store Torv 10 . Aarhus

ALT I ENTREPRENØRMATERIEL

Leverandør til hedeselskabet

Varde Bank

Esbjerg afdeling

Kongensgade 62
og fiskerihavnen

Rødkjærsbro Cementvarefabrik

ved I. T. Birk Telef. Rødkjærsbro 14

FØRER KUN \triangle MÆRKEDE VARER

Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres

Forlang tilbud

Trifolium Frø

KØBENHAVN

RANDERS

**Verdens
stærkeste
Arbejdsstøvle**

CODAN

**GULD-SEGL
KVALITET**

H. Theut

VIBORG - Tlf. 1559 . 1560

Brunkul - Mergel - Kalk

Midtjydske Brunkul Industri

Tlf. Kølkevej 28 x

Katrinebjerg Teglværk

Tlf. Hejnsvig 17

Mursten - Drænrør

Aktieselskabet

L. Hammerich & Co.

Specialforretning i bygningsartikler

Grundlagt 1854 . Tlf. 2 71 55 (3 lin.)

Aarhus

**Teglværkernes
SALGSKONTOR**

ESBJERG

Telefon 265 . 546

Drænrør

2" - 15"

Mursten - Tagsten

Skive Markipokontor

Grundlagt 1896

Telefon 94 Skive

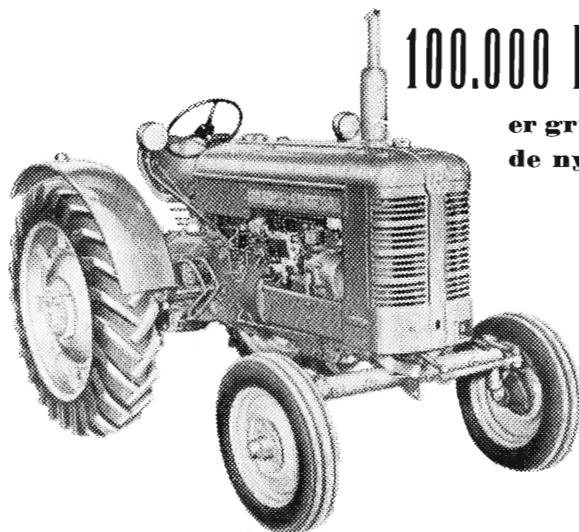
FRØAVL . FRØHANDEL

Ellidshøj Kridt- og Kalkværk

v/ C. M. Christiansen, Aarhus

Telefon Ellidshøj 4 og Aarhus 7312

Fabrikation af jordbrugskalk samt foderkridtmel

100.000 landmænds erfaringer

**er grundlaget for konstruktionen af
de nye MUNKTELL traktorer**

MUNKTELL BM Teddy, type BM 200—210 med 32 hk benzinmotor er den lille prisbillige traktor med den store traktors egenskaber. MUNKTELL, type BM 36 med 43 hk lydløs, letstartelig dieselmotor, er den kraftige 3—4 plov traktor og især ideel for den landmand, der skal anvende sin traktor i 1000 eller flere arbejdstimer årligt. BM 36 vil nedsætte Deres årlige driftsudgifter med mindst 2000 kr.

MUNKTELL, type BM 55 med 58 hk dieselmotor er konstrueret til meget svært og krævende arbejde.

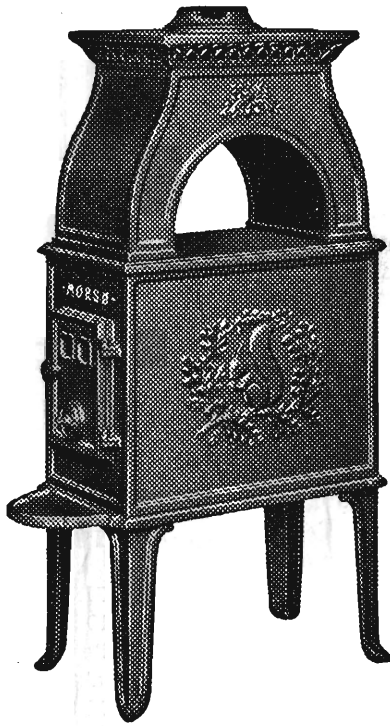

Forlang tilbud og demonstration hos afdelingerne eller

ANDELS-MASKININDKØB

AXELBORG . KØBENHAVN V. . TELEFON BYen 9556 - 9801

Marsø Støbegods

AKTIESELSKABET
N.A. Christensen & Co.
KØL HOFLEVERANDØR
RYKØBING MORS

Redaktionsudvalg: Afdelingsleder, skovrider B. Steenstrup (formand),
forstander N. C. Nielsen og civilingeniør A. Fredborg.

Redaktør: Har. Skodshøj.

Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg